

XII. redna glavna skupščina društva „Pravnika“.

Letošnja redna glavna skupščina se je vršila dne 9. januarja zvečer v »Narodnem domu« ob dokaj močni udeležbi društvenikov.

1. Zborovanje je otvoril načelnik g. dr. Ferjančič z govorom, v katerem je naglašal, da se v zadnjem društvenem letu ne dasta prezreti dva prevažna dogodka: prvič nesreča, ki je cesarsko obitelj in vso državo zadela s smrtjo cesarice Elizabete, drugič redka slavnost petdesetletnega vladarstva cesarjevega, kojega so se hvaležno spominjali vsi avstrijski narodi. Oba dogodka je tudi društvo »Pravnik« zabeležilo po svojem glasilu na dostojen način v svojo kroniko. Za posebno udanost, katero je dne 2. decembra izrazila društvena deputacija, došla je »zahvala«, katero je g. načelnik prečital (gl. »Slov. Pravnik« 1898. I., str. 289). — Nadalje je omenjal, da je društveni odbor sklepe zadnje skupščine zaradi vseučilišča v Ljubljani srečno izpolnil in gre za to posebno priznanje g. dru. Majaronu, iz čigar peresa je potekla znana spomenica. Uspehov te akcije dosedaj še ni videti, razen da je vlada priznala potrebnost vseučilišča v Ljubljani in upravičenost te zahteve. Treba bo še naprej pogumnega in doslednega delovanja. — Društveno delovanje je sicer bilo skromno, ker se je pogrešalo shodov, dasi bi bili potrebni. Opravičiti se da ta nedostatek z razmerami, v katerih smo lani živeli. Nikakor pa se ne da opravičiti brezbržnost pravniškega naraščaja nasproti našemu društvu in njegovim namenom. Kajti uprav v preteklem letu so mnogi mladi pravniki postali samostojni, kakor se je sploh položaj uradnikov zboljšal, tako da gmotni oziri ne morejo biti več vzrok praznotam, katere še vidimo v številu naših društvenikov. Upajmo, da bo bilanca našega društva v bodoče tudi v tem pogledu boljša!

2. Društveni tajnik g. dr. M. Pirc je prečital naslednje poročilo:

Slavna glavna skupščina!

Poročilo, katero mi je podati imenom odstopajočega odbora, je skromno. Krivda pa ne zadene odbora, temveč krive so temu razmere, katere opazujemo sploh v vsem našem društvenem življenju. Veselje in navdušenost, katera se

pokaže o rojstvu vsacega našega društva, začneta kaj kmalu pojmati in vsled tega društvenim odborom ni mogoče imenom društva tako delovati, kakor bi to želeli. Nekako take razmere opazujejo se tudi pri našem društvu in odbor njegov čuti to najhuje. Mladi naši kolegi ne kažejo za društvo takšnega zanimanja, kakeršnega bi »Pravnik« zaslužil. Tudi društveno glasilo ni imelo v prošlem letu dovolj duševne podpore. Seveda je upoštevati razmere, katere so nastale vsled novih zakonov. Le-te neobhodno zahtevajo, da se vsak posamezni pravnik, kateri je v praksi, z vsemi močmi posveti svojemu poklicu, in ne preostaja mu časa, da bi tudi še izvanredno deloval, kakor morda želi. Odstopajoči odbor si je pa v svesti, da je v preteklem letu izpolnjeval svojo nalogo, kolikor mu je sploh bilo v takšnih razmerah mogoče.

Na zadnji glavni skupščini izvoljeni odbor konstituiral se je tako, da je izvolil v svoji prvi seji načelnikovim namestnikom g. dr. Danila Majarona, blagajnikom g. Ivana Gogola, tajnikom poročevalca, knjižničarjem g. Frana Milčinskega in v uredniški odsek gg. dr. Janka Babnika, dr. V. Foersterja in Ivana Kavčnika.

Naše društvo je izdajalo tudi v preteklem letu svoj strokovni list »Slovenski Pravnik«. Uredništvo je prevzel zopet g. dr. Danilo Majaron, kateri je že prej urejal list več let. Odbor, kateremu so tudi znane uredniške težave, mora apelovati zopet na stanovsko čast vseh domačih pravnikov, da naj pridneje zalagajo uredništvo »Slovenskega Pravnika« z gradivom. Lani posrečilo se je uredništvu pridobiti za naš list zanimanje hrvatskih pravnikov. Gotovo so vsi društveniki z veseljem pozdravili v zadnjem letniku našega lista sestavek v hrvatskem jeziku. Upati je, da se zanimanje hrvatskih kolegov za »Slovenski Pravnik« in za naše društvo v prihodnje še poveča in da tudi s sodelovanjem te častite strani dobi naše glasilo zanimivo in raznovrstno vsebino.

Lanska glavna skupščina sprejela je resolucijo, s katero se je izrekla nujna potreba, da se ustanovi v Ljubljani univerza, in naročilo odboru, da se sestavi in izroči visoki vladi in državnemu zboru utemeljeno resolucijo. V svoji seji dne 16. marcija je potem pretresoval odbor vprašanje, kako bi se izpolnilo to naročilo in povabil na posvetovanje tudi g. dež. sod. svetnika J. Polca in odvetnika dr. Val. Krisper-ja. Le-ta pomnoženi odbor sklenil je, naj se povabita tudi odbor »Slovenske Matic« in pa kolegij profesorjev ljubljanske bogoslovnice, naj imenujeta vsak po tri odposlance, kateri bi skupno s 3 odposlanci našega društva sestavili spomenico in peticijo. Naše društvo izvolilo je v ta skupni odbor gg.: dr. Ferjančiča, F. Polca in dr. D. Majarona. Vabilu našega društva odzvala sta se odbor »Slovenske Matic«, ki je določil za odposlance gg. prof. Fr. Levca, profesorja dr. L. Požara in ravnatelja I. Šubica, in kolegij profesorjev ljubljanske bogoslovnice, kateri je določil za svoje zastopnike gg. dr. Jos. Dolenca, dr. I. Janežiča in dr. J. Kreka. Ta odbor izvolil je g. prof. Levca svojim predsednikom, g. dr. Janežiča podpredsednikom in g. dr. Majarona tajnikom ter poročevalcem. Le-ta odbor odobril je po g. dr. Majaronu sestavljeno spomenico, katera se je

izročila prevzvišenima gg. ministerskemu predsedniku in naučnemu ministru, nadalje pa tudi obema zbornicama državnega zbora. Zasluga našega društva je, da se je izvršila akcija za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani na tak primeren ter ugleden način, in odbor je mnenja, da je najboljšje izpolnil nalogo, katero mu je naročila lanska glavna skupščina.

Kakor se je poročalo že na lanski glavni skupščini, smo odpovedali lastne prostore v »Narodnem domu« ter se je s 1. majnikom preteklega leta nehala plačevati najemnina. Društvena knjižnica ostala je začasno v sedanjih prostorih. Ker bode pa »Narodna čitalnica« od katere je imelo naše društvo prostore v podnajemu, le-te rabila za druge namene, skleniti bode morala današnja glavna skupščina, kam naj bi se shranila v bodoče knjižnica in inventar?

Naše društvo spominjalo se je tudi primerno žalostnih in veselih dogodkov naše Najvišje cesarske rodbine. »Slovenski Pravniki« je posvetil članek grozni smrti Nje cesarskega in kraljevega Veličanstva cesarice Elizabete. Deputacija našega društva poklonila se je dne 2. decembra p. l. njega ekscelenci g. deželnemu predsedniku, ter ga prosila, da sporoči udanost našega društva Nj. Veličanstvu povodom petdesetletnice Njegovega vladanja.

Smrt ugrabila je v preteklem letu več naših društvenikov. Dne 28. januarja umrl je notar Fran Strašek v Ložu, dne 4. marca notar Viktor Globočnik v Kranju, dne 10. aprila notar dr. Jernej Zupanc v Ljubljani in pa dež. sod. svetnik K. Trtnik na Vranskem. Naše društvo udeležilo se je pogrebov umrlih članov kolikor moči po deputacijah.

Podavši to poročilo, prosim v formalnem oziru: slavna skupščina blagovoli to poročilo vzeti na znanje in je odobriti.

Poročilo g. tajnika se je vzelo na znanje.

3. Blagajnik g. Ivan Gogola je predložil naslednji račun o dohodkih in izdatkih društva »Pravnika« v preteklem letu 1898.

I. Dohodki.

1. Članarina in naročnina za društveno glasilo	1095 gld. 90 kr.
2. Do konca l. 1898. natekle hranilnične obresti od hranilne knjižice mestne hranilnice ljubljanske št. 22377	15 „ 42 „
Skupaj	1111 gld. 32 kr.

II. Izdatki.

1. Odpravitelju društvenega glasila pri Narodni tiskarni	5 gld. — kr.
2. Naročnina na razne strokovne liste	47 „ 47 „
3. Marke in papir za opominjevalna pisma	7 „ 59 „
4. Najemščina do 1. aprila 1898	30 „ — „
5. Poštnina od nakaznic	3 „ 68 „
6. Tisek, papir in odprava društvenega glasila	540 „ 10 „
7. Nagrada uredništvu	330 „ — „
8. Razno	1 „ 80 „
Skupaj	965 gld. 64 kr.

Ako se od dohodkov znašajočih	1111 gld. 32 kr.
odbijejo ti izdatki	965 „ 64 „
ostane prebitka	145 gld. 68 kr.

III. Izkaz društvenega premoženja koncem leta 1898.

1. Prebitek iz tega računa	145 gld. 68 kr.
2. Blagajnični preostanek koncem leta 1897.	407 „ 74 „
Skupaj	553 gld. 42 kr.

katera svota je naložena v mestni hranilnici ljubljanski na knjžici št. 25848.

3.) Zastanki članov in naročnikov	465 „ — „
4. Nekaj knjig, časopisov in inventar.	

G. poročevalec je predlagal, naj skupščina ta račun vzame na znanje in novemu odboru naroči, da izkazane zaostanke takoj primernim potom iztirja.

4. Računski pregledovalec g. dr. Fran Munda je poročal, da je račune pregledoval sam, ker je med letom umrl bivši notarski predsednik g. dr. Suppanz, ki je bil od prvega začetka društva pa do smrti svoje sopregledovalec in tudi kakor tak zaslužil, da se mu hrani časten spomin; računске knjige pa so v najlepšem redu in ne dokazujejo le vestnosti g. blagajnika, temuč tudi redno gospodarstvo društva. Njegov predlog, da se izreci zahvala g. blagajniku in podeli odboru absolutorij, je bil soglasno vsprejet.

5. K volitvam je predlagal g. sodni tajnik Kavčnik, naj se dosedanji društveni načelnik g. dr. Ferjančič vzklikom izvoli znova. Temu se je soglasno pritrdilo. G. deželnosodni svetnik dr. Ferjančič se je zahvalil na znova izkazanem zaupanju in vsprejel načelništvo, svest si, da bo združenimi močmi delovanje društva, zlasti pa prevažnega »Slov. Pravnika« napredovalo v bodočem letu.

Volitve v odbor so se zvršile pismeno. Izvoljeni so ljubljanski odborniki gg.: dr. Vladimir Foerster, c. kr. sodni pristav; Ivan Gogola, predsednik notarske zbornice; Ivan Kavčnik, c. kr. sodni tajnik; dr. Danilo Majaron, odvetnik; Fran Milčinski, c. kr. sodni pristav; dr. Makso Pirc, odvetnik in Julij Polec, c. kr. deželnosodni svetnik; vn anji gg.: dr. Janko Babnik, c. kr. sodni tajnik v pravosodnem ministerstvu na Du-

naji; dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celji; Bogdan Tèrnovec, c. kr. višjesodni svetnik v Trstu.

Za pregledovalce računov sta bila izvoljena gg.: dr. Fran Munda, odvetnik in Josip Zupančič, c. kr. avskultant, oba v Ljubljani.

6. K slučajnostim se je prvi oglasil g. predsednik Gogola ter opozarjal, da je bil povodom cesarjevega jubileja odlikovan tudi zaslužni društveni načelnik g. dr. Ferjančič, na čemur mu je veselo častitati. Skupščina se je temu pozivu prerada odzvala in g. dr. Ferjančič se je zahvalil na nepričakovani ovaciji.

G. dr. Furlan je izrekel zahvalo trojici iz odbora, ki je sodelovala pri spomenici za vseučilišče v Ljubljani.

G. dr. Kokalj je nasvetoval, naj se izvoli odsek treh društvenikov, ki bodo uredniku društvenega glasila pomagali pri težavnem in zamudljivem zbiranju gradiva. O tem se je vnel živahen razgovor.

G. urednik dr. Majaron je slikal težke razmere, s katerimi se je boriti »Slov. Pravniku«, in pozdravljal nasvet, ki kaže, da zlasti v mlajših pravnikih veje nov duh zanimanja za društveni list; sotrudnikov nam treba dvojne vrste, tacih, ki pišejo teoretične razprave, in potem tacih, ki ga zalagajo s slučajji iz prakse; dočim se ni čuditi, da sotrudnikov prve vrste ni obilo, ker za dobre strokovne članke treba mnogo študij in literarnih sredstev, je pa pač prečudno, da »Slov. Pravniku« ne dohaja dovolj slučajev iz prakse, ki v naših pokrajinah ni nič manj bogata in zanimiva, nego li drugod; prirejanje pravnih slučajev za list pa ni kar nič težko, niti toliko zamudljivo, da bi opravičevalo kake izgovore; sicer pa uredništvo niti ne sili na to, da bi se mu slučajji pošiljali godni za tisek; uredništvo bi bilo zadovoljno, da se mu vsaj prepisi zanimivih sklepov, odnosno odločeb dajo na razpolago, in če je komu tudi to pretežavno, naj bi vsaj naznanil, kje in kedaj se je kako posebno pravno vprašanje rešilo, da si uredništvo potem samo preskrbi dotične spise in jih priredi za objavo. »Takšno sodelovanje — je rekel g. dr. Majaron — se pač sme pričakovati od vsakega domačega pravnika in bi že s tem listu bilo mnogo pomagano. Žalibog, da se pravniki doslej niti v označenem smislu nišo potrudili za svoje glasilo. Koliko zanimivih pravnih slučajev gre leto za letom skozi njihove roke, a

kako malo se tega pozna v »Slov. Pravniku«! Trije, štirje pravniki, in to starejši gospodje, so mi znani, ki se zares ob vsakem slučaju, ki se jim ponudi, spomnijo »Slov. Pravnika«. Pri ostalih pa se pogreša takšno zanimanje, dasi je potrebno, naj smatramo delovanje lista s tega ali z onega stališča. Razvoj prava v življenji je moči zasledovati le po praktičnih pravnih slučajih, ki se zategadelj objavljajo zlasti tudi po perijodičnih strokovnih listih. Koliko nam odide torej takšnega poučnega gradiva, če se rešitve zanimivih pravnih vprašanj odkazujejo zgolj »ad acta«, namestu da bi se jih priobčevalo v našem društvenem glasilu! Uredništvo, kakor naravno, ne more vsemu kaj, naj bi se tudi samó s tem bavilo. Očitane torej, da je list premalo zanimiv in raznovrsten, ne more zadeti uredništva, temveč v prvi vrsti domače pravnike, ki bi lahko s količkaj trudom, in niti vseh bi ne bilo treba, vzdržavali list, ki bi njim in drugim ugajal. Naj se pa končno tudi nikdar ne pozabi, da »Slov. Pravnika« nima le privatnega pomena. Po njegovih sotrudnikih in njegovi vsebini se tudi v obče in javno sodi duševna moč in samozavest našega domačega pravnikaškega stanu. To se ne da tajiti, ako ravno se navadno ne uvažuje; če bi bilo to, kakor bi moralo biti, tedaj bi ob zmožnostih naših pravnikov in ob bujnem pravnem življenji med nami »Slov. Pravnika« bil gotovo dober in poštevan list. Zadnji čas je, da prepričanje o potrebi in o pomenu našega glasila prešine vse naše pravniške kroge, in če se to zgodi, ni dvojbe, da ob malih žrtvah ki se zahtevajo, ima »Slov. Pravnika« še lepo prihodnost.« Zato govornik končno z veseljem pozdravlja stavljeni predlog.

G. načelnik dr. Ferjančič je izrekel željo, da bi si vsak pravnik zapomnil predgovornikove besede, katere naj se zabeležijo v društvenem glasilu, ker to, da je izhajanje »Slov. Pravnika« častna stvar slovenskega pravnikaštva, se ne more nikdar dovolj poudarjati.

G. sodni tajnik Kavčnik je izrazil veselje, ker je inicijativa za agitacijo v prilog listu prišla iz mlajših vrst. Po »Slov. Pravniku« se ozirajo tudi višji pristojni krogi, ker zasledujejo v njem zlasti prakso v naših krajih, in to je posebno treba vsled novih zakonov. Naj se torej osnuje nekak agitacijski odsek, kateri bi skrbel, da sodni perovodje priskrbujejo listu pravne slučaje, ob enem pa tudi vzpodbujal mlajše pravnike k razmotrivanju pravnih vprašanj.

Govoril je tudi g. odvetnik dr. Kušar za predlog g. dr. Kokalja, ki je bil na to soglasno vsprejet. V odsek so izvoljeni gg. dr. A. Kokalj, dr. I. M. Hribar in M. Grasselli.

Nadalje je predlagal g. dr. Foerster, naj se zopet oživijo društveni večeri, katerih je bilo začetkom društvenega delovanja več, da se bodo pravniki shajali, razmotrivali sporna vprašanja in tako kazali duševno delovanje tudi izven urada. Po kratki debati, v katero so posegli gg. dr. Furlan, svetnik Polec in predlagatelj, se je sklenilo, da se odsihdob shajaj društvo po zimi redno vsakih 14 dnij, sicer pa po jedenkrat na mesec.

Končno je predlagal g. dr. Kuhar, naj bi »Slov. Pravnik« tudi dejansko zanimive slučaje, vzlasti izpred kazenskega sodišča priobčeval, ker bi to ugajalo širšemu občinstvu. Temu se je protivil g. svetnik Polec, češ, da taka priobčila spadajo v dnevnike, ne pa v strokovne liste. Predlog ni bil vsprejet.

Ko je še na vprašanje g. svetnika Polca, kako je z novimi prostori za društveno knjižnico, g. tajnik dr. Pirc pojasnil to stvar — zaključila se je XII. glavna skupščina.

Književna poročila.

Mjesečnik pravnčkoga društva u Zagrebu prinaša v 1. in 2. letošnjem broji naslednje razprave: Dr. V. Pappafava: O pravničkoj naravi prava književnog i umjetničkog vlasništva. Dr. A. Badaj: Osiguranje života sa gledišta socijalno-političkoga, pravoslovnoga i zakonarskoga. I. Wagner: O promjeni našog građanskog parbenog postupnika. A. S. Jovanović: Stavilac in Tepaćija, stare državne službe. P. Petaj: Još nekoliko spornih pitanja iz kaznenih postupnika.

Zakonik Stefana Dušana, cara srpskog. 1349 i 1354. Na novo izdao i objasnio St. Novaković. Prije nego ću što izblize reći o tom vrlo lijepom netom izašlom izdanju znatnog pravnog spomenika za Slavene u opće a napose za nas južne Slavene; učiniti mi je par bilježaka za koje držim, da su umjestne i mjestom i vremenom.

Premda smo već na domaku XIX. vijeka, za koji pjesnik reče: Nek se ovaj vijek gordi nad svijema vijekovima, vijeka, u kom su mnoge znanosti i umjetnosti orijaškim krokom pokročile, te se može ponositi mnogobrojnim izumima i znanstvenim rezultatima, o kojima će kulturni historici budućih vijekova s dužnim priznanjem pripovijedati svojim suvremenicima slaveći djela ljudske misli — naći će se ipak stvari, za koje će se